

Medlem mente, at ved dette Lovforslag sloges det fast, at Folkeskolen kun er god nok for gode Hoveder til 11 Aars Alderen. Nej, ved dette Lovforslag lades Folkeskolen ganske uberørt, den kommer til at leve sit Liv fremdeles ligesom hidtil. Og paa den Lovgivning, vi have givet for Folkeskolen, haaber jeg, den fremdeles vil kunne udvikle sig i stærk Grad. Det er min Tro, at den Lovgivning, vi fik i 1899, vil gøre meget til, at Folkeskolen vil gaa en stærk Udvikling i Møde; den har allerede begyndt derpaa, og denne Udvikling bliver ikke paa eet Punkt berørt af den Lovgivning, som her foreslaas indført, det er sikkert nok. Ligesom der ikke er en Bestemmelse i hele dette Lovforslag, der har noget som helst Paabud til Folkeskolen paa noget Punkt, saaledes er det ogsaa vist, at der heller ikke indirekte er noget i dette Lovforslag, som vil hindre Folkeskolen i at leve sit Liv uberørt som hidtil. Det ærede Medlem er ikke i Stand til paa noget Punkt af dette Lovforslag at paavise, at der gives Instruksér eller Ordre eller Opfordring til Folkeskolen om at holde Skole paa anden Maade end hidtil. Derfor er det ærede Medlems Paastand om, at her sættes et Stempel paa Folkeskolen gaaende ud paa, at Folkeskolen for Fremtiden kun er for de gode Hoveder indtil 11 Aars Alderen, kun en ren og skær ubevist Paastand — og ogsaa ubeviselig. Det ærede Medlem sagde om Folkeskolen og om Folkehøjskolen, at det var de eneste Skoler, som hidtil havde ydet Almendannelse her i Landet. Jeg tror, det ærede Medlem overdriver noget, naar han siger saaledes, men i det væsentlige har han jo ganske sikkert Ret. Men det ærede Medlem stiller sig paa det Standpunkt, at han siger som saa: for at Folkeskolen og Højskolen fremdeles kunne blive ved at være de eneste Skoler her i Landet, der give Almendannelse, maa vi hindre alle andre Skoler her i Landet i ogsaa at give Almendannelse. (Holm: Det sagde jeg ikke!) Men det er det Standpunkt, det ærede Medlem i Virkeligheden stiller sig paa. Og det kan dog ikke skade Folkeskolen og Højskolen, at man indretter og forbedrer de andre Arter af Skoler her i Landet saaledes, at de ogsaa give Almendannelse. Det er dog en mærkelig Maade at være Ven af Folkeskolen og Højskolen paa i Virkeligheden at stille sig paa det Standpunkt, at man siger: for at Folkeskolen og Højskolen kunne trives, er det nødvendigt at nedtrykke de andre Arter af Skoler, for at Folkeskolens og Højskolens Lys kan brænde

klart, maa vi slukke alle andre Praaese her i Landet. Det er ikke nogen rigtig Maade at optræde paa, naar man vil være Skolemand og tage Hensyn til alle Arter af Skoler. Dette Lovforslag tager kun for saa vidt Hensyn til Folkeskolen som de lærde Skoler ikke kræve Undervisning i fremmede Sprog ved Optagelsen i deres første Klasse. Det er det hele, og ved denne Bestemmelse bliver det muligt, at de Børn, som ville melde sig til Optagelse i de lærde Skoler ved 11—12 Aars Alderen, godt kunne blive gaaende i Folkeskolen; de behøve ikke at søge andre Skoler — de nuværende Forberedelsesskoler, som der er saa mange af trindt omkring — men de kunne være tjent med Folkeskolen. Man giver i Virkeligheden Folkeskolen en Attest for, at den er god; den kunne Børnene godt vedblive at søge, de behøve ikke at søge til særlige Forberedelsesskoler, de kunne søge Folkeskolen indtil den Tid, da de ville optages i den lærde Skole. Folkeskolen er Modersmaalets Skole, vi ville ikke have fremmede Sprog dér, saaledes at de 375,000 Børn skulle pines dermed, fordi en Snes Tusinde have Lyst til at lære fremmede Sprog. Saa har man sagt — og det skinnede ogsaa igennem hos det ærede Medlem: der vil blive taget for meget Hensyn til disse Børn, som skulle gaa ud af Folkeskolen ved 11 Aars Alderen, man vil indrette Folkeskolen efter disse velbegavede Elevers Tarv, der ville gaa ud af Folkeskolen. Lad os gøre os klart, hvorledes Livet er i denne Henseende. I Aaret 1901 dimitteredes 369 Studenter her i Landet og 11—1200 Realister. Det er ganske vist store Tal, men i Forhold til den store Masse af skolepligtige Børn, som vi have her i Landet, er det kun een Realist eller Student i Forhold til 220—30 Børn. Naar man nu ved, at den almindelige Folkeskole paa Landet har en 60—70 Elever, vil det sige, at det i en Kommune med 3—4 saadanne Skoler kun bliver en eneste om Aaret, der gaar denne Vej og bliver Præliminarist eller Student. Er der nu nogen, der i Virkeligheden tror, at Folkeskolens Lærere skulde være fristede til at indrette deres Undervisning med Hensyn til den ene, som om Aaret bliver rykket ud af en Kommune med 4 Skoler? Det er der ingen Fristelse til, ikke en Gang i den Skole, hvor vedkommende ene Dreng maaske er, i ethvert Tilfælde ikke i de to—tre Skoler, hvor han ikke er, der skulde man dog ikke synes, at Læreren kunde have nogen Fri-